

Murad vägg ska ge fuktsäker fasad

Veidekkes nya fuktsäkra väggkonstruktion testas i Gubbängen.

Väggarna muras av lättbetong.

Luftavfuktare krävs när lättbetongen torkar.

BYGGTEKNIK Fasadkonstruktionen har återvänt till gammalt murat hantverk. Lättbetong är Veidekkes senaste förslag på fuktsäker och kostnadseffektiv vägg. Tekniken testas just nu i Gubbängen söder om Stockholm.

TEXT OCH FOTO **NICLAS KÖHLER**
– Det är en nygammal konstruktion. Vi murar väggarna med lättbetong, säger Jonas Bill, chef för affärs- och projektutveckling på Veidekke Entreprenad.

De flesta av Sveriges byggbolag har tänkt till ordentligt sedan larret gick om fuktskadade fasader förra sommaren. På Veidekke slutade man omedelbart att använda enstegstättade fasader med cellplast och tunnpats utanpå utfackningsväggar av träreglar.

– Vi fick till och med riva några fasader, berättar Johnny Kellner, utvecklings- och miljöchef på Veidekke Bostad.

TESTAR METODEN
Samtidigt jobbade Veidekke Entreprenad med planeringen av projektet Svea Fanfar på Östermalm. Huset ska få en svängd fasad och det är svårt att få till en jämn linje med utfackningsväggar. Jonas Bill fick idén att ersätta utfackningsväggarna med lättbetongblock.

Han och hans kollegor insåg att metoden även kunde vara en lösning på problemen med fukt känsliga fasader.

– Vi bestämde oss för att använda metoden i ett av våra

"Vi bestämde oss för att använda metoden i ett av våra kärnhus, för att testa metoden i en välkänd huskonstruktion. Då är det lättare att jämföra skillnaden i tid, kostnad och kvalitet."

JONAS BILL, VEIDEKKE ENTREPRENAD

kärnhus, för att testa metoden i en välkänd huskonstruktion. Då är det lättare att jämföra skillnaden i tid, kostnad och kvalitet, säger Jonas Bill.

Det blev de två bostadsrätts- husen i kvarteret Stöthyveln i Gubbängen, en förort strax söder om Stockholm. Husen är projekterade för utfackningsväggar men Veidekkes hantverkare sågar till lättbetongblocken så att de passar in mellan pelarna. Men tanken är att husens stommar ska anpassas till den murade tekniken så att arbetet går ännu enklare och smidigare.

Husen får i princip samma väggkonstruktion som de 60 år gamla smalhus som ligger bredvid bygget. Skillnaden är att Veidekkes hus får ett 10 centimeter tjockt lager isolerande stenull mellan den murade väggen och ytskiktet av puts.

Insidan av väggen rivs av, det vill säga jämnas till med sandpapper. Sedan bredspacklas och målas väggen på vanligt sätt.

TUNG STOMME
Metoden har en rad fördelar. Huset får en tung stomme som jämnar ut temperaturkurvan mellan dag och natt. Huset blir tätt, trots att det inte har någon

Jonas Bill, chef affärs- och projektutveckling.

Lars Mellberg, arbetschef på bygget.

BAKGRUND

Risken för fukt- och mögelskador i fasadkonstruktionen enstegstättning blev ett hett debattämne sommaren 2007. Att använda utfackningsväggar med träreglar som kläs med cellplast och sedan beläggs med tunnpats visade sig vara mest riskabelt. Särskilt om väggen saknar luftspalt och har en tät ångspärr av polyeten.

Ett stort antal fastigheter har fått fuktskador vid felaktiga plåtarbeten och infästningar, enligt forskningsinstitutet SP. Värst är det i hus där fasaderna är utsatta för kraftig vind. De flesta svenska byggbolag jobbar därför med att ta fram nya fuktsäkra men fortfarande kostnadseffektiva väggkonstruktioner.

ngspärr av polyetenplast, vilket gör huset mer energisnålt.

Samtidigt har fukt i väggarna öjlighet att torka ut, och det irångade vattnet kan ta sig ut i båda håll. Om cellplast och innputs används som isolering sker en sådan uttorkning i största delen inåt. Stenull och tjockputs släpper igenom te mer utåt.

ENKEL KONSTRUKTION

Äggen innehåller inga organiska material som kan angri-
as av mögelsvampar. Det är
också en enkel konstruktion
med få lager, vilket minskar
risken för att någon bygger
på ett felaktigt sätt. Det är lätt
att forma estetiska detaljer
som fasade hörn, smygar eller
rischer där radiatorerna ska
sitta. Det blir inte heller dyrare
att mura, jämfört med att

"Utfackningsväggar var billigare när de kom helt klara från fabrik och bara sattes in. Idag ska huset vara tätt innan vi får sätta in isolering och skivor. Tak, plåtar och hängrännor ska vara på plats först. Därför blir det inte dyrare att mura."

JONAS BILL, VEIDEKKE ENTREPRENAD

använda utfackningsväggar.

– Utfackningsväggar var billigare när de kom helt klara från fabrik och bara sattes in. Idag ska huset vara tätt innan vi får sätta in isolering och skivor. Tak, plåtar och hängrännor ska vara på plats först. Därför blir det inte dyrare att mura, säger Jonas Bill.

Innerväggarna är uppbyggda av gipsskiva och stålreglar. Men även badrumsväggarna muras av lättbetong. Därför kan ett traditionellt rollat tätskikt användas bakom kaklet utan risk för

fuktskador. Och när Lars Mällberg, arbetschef på bygget, visar Byggindustrins reporter runt i det halvfärdiga huset märks hans entusiasm tydligt.

LÅNG TORKTID

– Vi kan fylla på badrummets betonggolvtidigare. Det är enkelt att fräsa spår i lättbetongen för att lägga in rör och eldragningar. Man kan också borra och fästa saker på väggen utan att leta efter stålreglar, säger han.

Men det finns en nackdel

med lättbetongen. När blocken levereras innehåller de 30–35 procents vatten. Det innebär att man måste vänta tre månader innan exempelvis socklar och andra trämaterial monteras mot väggen. Och inflyttningen bör ske tidigast åtta månader efter väggarna började muras.

Under tiden står det luftavfuktare på varje våningsplan. Första året efter inflyttning avger lättbetongen fortfarande vattenånga. Därför bör tavlor med glas hängas med en kork eller liknande bakom kanten. Annars kan fukten ta sig in i tavlan bakvägen och skada bilden. Det kan också vara en dålig idé att ställa vissa trämöbler tätt intill väggen under den här perioden.

– Det här måste vi ta hänsyn till. Det är viktigt att informera de boende, säger Jonas Bill. ●